

Respons

Tsjetsjenia: Meldeplikt

Problemstilling/spørsmål:

- Hvor vanlig er det at myndighetene i Tsjetsjenia og Dagestan ilegger en person meldeplikt etter kortvarig anholdelse med påfølgende løslatelse?
- Hvilke konsekvenser vil brudd på meldeplikten kunne medføre?
- Indikerer ileggelse av meldeplikt etter løslatelse at en person ikke er av interesse for myndighetene?

Innledning

De ovennevnte spørsmålene har blitt stilt til den russiske menneskerettighetsorganisasjonen Memorial, ved Svetlana Ganushkina, og til den uavhengige NGO'en Stitching Russian Justice Initiative (SRJI).¹

Begge kildene viser til at "meldeplikt" i den forstand det vises til over reguleres av den russiske straffeprosessloven § 102. Bestemmelsen innebærer at en person forplikter seg til ikke å forlate sitt permanente eller midlertidige bosted uten tillatelse fra etterforskeren, statsadvokaten eller domstolen, og til å rapportere til etterforskeren med jevne mellomrom. Dette er på russisk kjent som "Podpiska o Nevyezde" (Memorial, e-post oktober 2009; SRJI, e-post september 2009).

I følge loven er det etterforskeren, og ikke politiet, som har ansvar for kriminalsaken som har myndighet til å pålegge en person meldeplikt. Hva som skjer i praksis er imidlertid vanskelig å si ettersom hele straffeprosessen kan foregå "utenfor" loven i Tsjetsjenia (SRJI, e-post september 2009).

¹ SRJI er en nederlandsk basert NGO som jobber med å undersøke og reise saker fra Nord-Kaukasus for den europeiske menneskerettighetsdomstolen i Strasbourg (EMD).

Hvor vanlig er det at myndighetene i Tsjetsjenia og Dagestan ilegger en person meldeplikt etter kortvarig anholdelse med påfølgende løslatelse?

I følge SRJI vil en etterforsker, etter loven, kun ilegge en person en slik meldeplikt dersom han/hun er mistenkt i en sak. Loven tillater ikke at slike sanksjoner benyttes som en maktdemonstrasjon. SRJI kjenner imidlertid ikke til hvordan dette foregår i praksis (e-post september 2009). Ifølge Memorial vil enhver mistenkt eller tiltalt bli pålagt en slik meldeplikt. Meldeplikten brukes ikke ofte, og spesielt ikke i Nord-Kaukasus i følge Memorials erfaring. Vanligvis i Nord-Kaukasus, og ellers i Russland, brukes frihetsberøvende straff (e-post oktober 2009).

Hvilke konsekvenser vil brudd på meldeplikten kunne medføre?

Ifølge Memorial vil det å ikke overholde meldeplikten vanligvis resultere i at personen får strengere straff dersom personen dømmes. Videre opplyser Memorial at brudd på meldeplikten vanligvis forstås som at personen er skyldig, og kan danne grunnlag for siktelse av en person som tidligere kun var ansett som mistenkt (e-post oktober 2009). SRJI opplyser at brudd på meldeplikten kan medføre at en person settes på en ettersøkningsliste, og at dersom personen pågripes vil vedkommende bli varetektsfengslet (e-post september 2009).

Indikerer ileggelse av meldeplikt etter løslatelse at en person ikke er av interesse for myndighetene?

Hva gjelder spørsmålet om hvor reell interesse myndighetene har i en person som er løslatt med meldeplikt, svarer Memorial at dette avhenger av den enkelte sak (e-post oktober 2009). SRJI har ikke kommentert dette spørsmålet.

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, men skal gi svar på de konkrete spørsmålene som er stilt, og ellers inneholde det som til enhver tid trengs av bakgrunnsinformasjon.

Referanser

- Memorial. E-post oktober 2009.
- SRJI, dvs. Stitching Russian Justice Initiative. E-post september 2009.

© Landinfo 2009

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.